

Den skriftlige eksamen og de tre eksamensgenrer i dansk stx og hf

Retter sig til skriftlige censorer og lærere på stx og hf

Indhold

Indledning.....	2
Overordnet om bedømmelse af opgavebesvarelser på tværs af genrer	3
Generelt om de tre genrer	3
Hvad vil det sige at skrive formidlingsbevidst?	4
Hvad vil det sige at skrive med en faglig og personlig stemme?.....	5
Den debatterende artikel	6
Hvad skal eleverne kunne, når de skriver en debatterende artikel?	6
Hvad er forskellen på diskussion og debat?	6
Elevens stemme i den debatterende artikel	7
Den analyserende artikel.....	8
Hvad skal eleverne kunne, når de skriver en analyserende artikel?	8
Elevens stemme i den analyserende artikel	8
Den reflekterende artikel	8
Hvad skal eleverne kunne, når de skriver en reflekterende artikel?.....	8
Elevens stemme i den reflekterende artikel	9
Skriftlig fremstilling og sproglig korrekthed: Hvordan vurderes elevernes sprog til den skriftlige prøve?.....	9
Fokus og vægtning i bedømmelsen af den skriftlige fremstilling.....	9
Bedømmelse af sproglig korrekthed (sprogbeherskelse).....	10
Fejlhierarki.....	10
Eksempler på skriftlig fremstilling svarende til under middel, middel og over middel.....	12
Bedømmelseskema.....	17
Vejledende karakterbeskrivelser for de fire vurderingskriterier.....	18

Indledning

Denne vejledning er en revideret udgave af *Den skriftlige eksamen og de tre eksamensgenrer i dansk stx og hf – genredefinitioner og vejledende bedømmelser af seks elevbesvarelser* fra 2020. Dette to år gamle dokument indeholder bl.a. seks begrundede bedømmelser af autentiske elevbesvarelser, som er samlet i et *kompedium* sammen med otte andre opgavebesvarelser (med læsevejledning, men uden karakterer). Selvom besvarelserne har et par år på bagen, kan de sagtens bruges som inspiration i undervisningen og i faggrupperne. Desuden kan der henvises til *FAQ om de skriftlige genrer* samt Råd og vink (for både *hf* og *stx*) 2020, 2021 og 2022, hvor man foruden værdifulde tips til undervisningen kan finde autentiske besvarelser i uddrag såvel som i fuld længde.

Nyt i denne vejledning er:

- En grundig uddybning af vurderingskriterierne for *skriftlig fremstilling*.
- Vejledende eksempler på *skriftlig fremstilling* til hhv. 00, 02, 4, 7, 10 og 12
- Mere præcise og udfoldede karakterbeskrivelser til hver af de fire vurderingskriterier.

Målet hermed er at etablere en tydelig ramme og pejlemærker, der giver forudsætning for så ensartet og sikker en vurdering som muligt af elevernes opgaver – både til den skriftlige eksamen og i den daglige undervisning ude på skolerne.

De dele af vejledningen, som ikke vedrører de skriftlige eksamensgenrer på hf og stx, er udarbejdet med bistand fra Sara Krogh, fagkonsulent for dansk på hhx- og htx-uddannelserne. Tak for det!

En kæmpe tak skal også lyde til de mange dygtige fagfolk, der undervejs har læst med og har givet kloge og værdifulde indspark fra deres forskellige positioner i DanskLærerforeningen, Dansk Sprognævn, Københavns Universitet og universiteternes censormandsskab i dansk. En helt særlig tak vil jeg rette til Katrine Haaning og Anders Nielstrup fra stx-kommissionen for uvurderlig sparring.

Nicolai Rekve Eriksen, fagkonsulent. Odense, august 2022.

Tlf.: 51709578, E-mail: Nicolai.Rekve.Eriksen@stukuvn.dk

Overordnet om bedømmelse af opgavebesvarelser på tværs af genrer

Generelt om de tre genrer

Genrerne og de enkelte opgaver har til hensigt at give eleverne et rum, hvor de på forskellig vis kan bringe deres egne stemmer i spil og på den måde øve sig i at medvirke aktivt og ansvarligt i et demokratisk samfund (jf. Gymnasieloven § 1 Stk. 4). Det betyder, at vi både som lærere og censorer skal tillade eleverne en frihed til – inden for opgavernes og genrerne rammer – at vinkle og strukturere deres skriftlige undersøgelser af tekster og danskfaglige emner. Vi bør således undgå at låse os (og eleverne) fast i mesterfortolkninger og skabeloniserede forestillinger om, hvordan den enkelte besvarelse præcis skal opbygges, og hvilke elementer den skal indeholde. Som udgangspunkt kan man henholde sig til den rammesætning, der er formuleret under fanen ”Opgavegenrer” i de elektroniske opgavesæt.

Bedømmelsen af en skriftlig opgave vil altid hvile på en **helhedsvurdering**. Overordnet set skal den skriftlige eksamenskarakter fastsættes ud fra flg. fire vurderingskriterier, jf. Læreplanen 4.3:

Skriftlig fremstilling

- At udtrykke sig præcist og nuanceret
- At beherske skriftsprogets normer for korrekthed
- At skrive med sproglig sammenhæng (kohæsion)
- At skrive struktureret og sammenhængende med en rød tråd (kohærens)
- At kunne lave naturlige overgange
- At overholde formalia, herunder citere korrekt

Formidlingsbevidsthed

- At udtrykke sig med brug af sprog og begreber, der afspejler genrebevidsthed
- At udtrykke sig formidlingsbevidst og med respekt for modtageren
- At kunne tilpasse sproget efter genren
- At kunne tilpasse sproget efter emnet
- At kunne tilpasse sproget efter den anlagte vinkel og tilgang til emnet
- At kunne indramme opgavebesvarelsen med en fokuseret og vinklet indledning og en sikker, velovervejet afslutning
- At skrive med en faglig og personlig stemme

At besvare den stillede opgave

- At besvare den stillede opgave, herunder inddrage det tilknyttede tekstmateriale, hvis opgaven kræver det
- At sikre balance og naturlig vægt mellem opgavens forskellige delelementer

-

Relevant anvendelse af danskfaglig viden og metode

- At kunne gå metodisk til emnet og tekstmaterialet
- At bruge viden og begreber, der er relevante i sammenhængen
- At skrive med en faglig stemme og kunne bringe danskfagligheden i spil. Eleven skal kunne trække på sin viden fra dansktimerne, og besvarelsen skal afspejle, at eleven har haft dansk på A-niveau i to eller tre år.

Det er vigtigt at understrege, at den samlede vurdering beror på en helhedsvurdering. De fire kriterier er som udgangspunkt sideordnede og skal dermed hver have en vægt på ca. 25% i den samlede bedømmelse. Man skal imidlertid – både som censor og som underviser – være opmærksom på, at grænserne mellem kriterierne i flere tilfælde kan være flydende. Fx vil et næsten uforståeligt sprog typisk både påvirke bedømmelsen af *skriftlig fremstilling* og af *formidlingsbevidsthed*, ligesom eksempelvis en meget stil- og skridsikker formidling af synspunkter og argumenter i en debatterende artikel både vil være udtryk for god formidlingsbevidsthed og stærk faglighed (*relevant danskfaglig viden og metode*).

I slutningen af denne vejledning findes en detaljeret beskrivelse af, hvad der kendetegner *under middel* (00-02), *middel* (4-7) og *over middel* (10-12) inden for hver af de fire kriterier.

Hvad vil det sige at skrive formidlingsbevidst?

At skrive formidlingsbevidst vil sige, at eleven indretter sig efter konteksten. Det skal være tydeligt for læseren, at eleven på forhånd har overvejet disse spørgsmål: Hvilken genre skriver jeg i? Hvad skriver jeg om? Hvem skriver jeg til?

Om brugen af ”jeg”: Mest naturligt vil det være at bruge ”jeg” i den reflekterende artikel, men ”jeg” har også sin naturlige plads i den debatterende artikel. I den analyserende artikel kan ”jeg” også bruges, men mere forsigtigt og velovervejet. Her vil elevens stemme i højere grad komme til udtryk igennem vinklingen, sprogetonen og den faglige og analytiske positionering.

På tværs af genrerne gælder:

- Retoriske spørgsmål
 - o kan effektivt etablere kontakt mellem afsender og modtager
 - o er velegnede til at skabe progression og fremdrift
 - o fungerer godt som overgang mellem afsnit, fx mellem
 - konkret og abstrakt
 - diskussion og debat
 - påstand og belæg
 - analytisk nedslag (’hvad og hvordan?’) og fortolkende udlægning (’hvorfor?’)
 - o kan være med til at ændre rytmen og tempoet i teksten

- viser læseren, at der finder tankevirksomhed sted
 - bør ikke overdrives.
- Modtageren er ”en medborger, der interesserer sig for kultur og litteratur og er bredt orienteret i danske medier, bøger, film og aktuelle debatter samt i den danske litteraturhistorie” (citeret fra opgavesættets definition af artiklen som genre). Dog skal besvarelsen tage udgangspunkt i, at modtageren *ikke* har forudgående kendskab til tekstmaterialet og den specifikke faglige problemstilling. Det trækker således helhedsindtrykket ned, hvis opgaven er *indforstået*:
- tekster skal altid præsenteres (forfatter, titel, udgivelsessted og -tidspunkt)
 - tekster, personer og eksempler skal kontekstualiseres. Læseren skal altså have en klar fornemmelse af, hvilken sammenhæng de optræder i (fx: i hvilken sammenhæng en tale er blevet holdt, hvilken baggrund en forfatter eller skribent skriver ud fra o.l.)
 - den gode formidler husker at tage sin læser i hånden, når det giver mening i sammenhængen (og uden at tale ned til læseren); det kan fx være med metasproglige formuleringer som ”Dette viser, at...”, ”Det fører os videre til...”, ”Som vi så tidligere...”, ”Dette tvinger os til at standse op og spørge om...” og ”Hermed bringes vi frem til et helt centralt spørgsmål...”.

Hvad vil det sige at skrive med en faglig og personlig stemme?

Kendetegnende for den gode besvarelse er det, at man som censor (og lærer) tydeligt kan mærke, at der står et fagligt, sagligt og velovervejet skrivende *jeg* bag teksten. Dette *jeg* betegnes også som *tekstens faglige og personlige stemme*. Eleven kan enten vælge at lade dette *jeg* være eksplicit til stede (som ”jeg”) eller lade det have en mere tilbagesluttet plads, men uanset hvilket stemmeleje, eleven vælger at udtrykke sig i, er det afgørende, at besvarelsen afspejler, at eleven har truffet nogle selvstændige og fagligt funderede valg i forhold til struktur, vinkel, sprog og formidling. En særlig styrke har den faglige og personlige stemme, når den virker engageret og motiveret og giver indtryk af, at eleven har noget på hjerte.

Her følger nogle typiske kendetegn for den *faglige og personlige stemme*. Eleven kan i sin besvarelse bl.a.:

- vælge at være konkret/’fysisk’ til stede i teksten (brug af pronomenerne ’jeg’, skrivne selvpoplevede eksempler frem, henvende sig til læseren med fx pronomenerne ’vi’ eller retoriske spørgsmål, brug af metasprog o.l.)
- positionere sig (gennem fx stærke holdninger, en interessant vinklet indledning og afrunding, originale – måske endda overraskende – tilgange til tekst og emne, brug af viden, der ligger uden for det, man kunne forvente o.l.)
- anvende sproglige, retoriske og stilistiske virkemidler.

Det er vigtigt at huske, at

- eleven godt *kan* udtrykke sig personligt ved at bruge alle tre måder ovenfor, men at der ikke er noget *krav* om, at man fx bruger stilistiske virkemidler
- tekstens stemme skal afspejle en sproglig såvel som en faglig identitet (det skal være tydeligt, at eleven har to eller tre års undervisning i dansk på A-niveau bag sig)
- stemmen skal varieres og moduleres, så den passer til genren og emnet

- brugen af fx personlige eksempler skal have en funktion i argumentationen (i den debatterende artikel) eller i forhold til progressionen (i den reflekterende artikel). M.a.o.: Jeg-scenarier, eksempler o.l. skal have et sagligt og fagligt formål i teksten
- brugen af retoriske, stilistiske og sproglige virkemidler skal have en funktion i sammenhængen.
 - o Alliteration, sproglige figurer som anaforer, triader o.l. kan være glimrende til fx at give en central pointe tyngde og kraft
 - o Troper (billedsprog) som sammenligninger og metaforer, gennemgående semantiske kæder o.l. kan være glimrende til fx at skrive et scenarie, en tekst, en stemning, et livssyn eller en holdning frem
 - o **Men:** Bruges virkemidlerne for massivt og tilfældigt, dvs. uden at tjene andet formål end at være sproglig pynt, vil de ofte virke unødigt støjende og forstyrrende, og så påvirker de helhedsoplevelsen negativt.

Den debatterende artikel

Hvad skal eleverne kunne, når de skriver en debatterende artikel?

- Læse de centrale synspunkter og argumenter ud af teksten/teksterne og dels formidle dem klart, dels bruge dem som led i deres egen argumentation
- Formulere med- og modsynspunkter (*pro* og *contra*). Der skal tages afsæt i tekstmaterialet, men det styrker som regel helhedsindtrykket, hvis eleverne også trækker på deres egen viden om emnet
- Positionere sig i forhold til emnet og de forskellige synspunkter om emnet. Dvs. at eleverne på en overbevisende og velovervejede måde skal formulere, hvor de *selv* står i forhold til emnet, og at de kan argumentere for deres synspunkter
- Bevæge sig både på et mere abstrakt og teoretisk debatniveau og på et konkret niveau med inddragelse af fagligt relevante eksempler, der illustrerer og underbygger synspunkterne. Eksemplerne kan være a) det supplerende tekstmateriale fra opgaven, b) stof fra undervisningen, c) noget, eleverne har læst eller hørt, og d) egne erfaringer og oplevelser
- Forholde sig til emnet og den faglige problemstilling på en måde, der vidner om to eller tre års danskundervisning på A-niveau
- Skrive engageret og med overbevisning.

Det er *ikke* et krav, at der i inddragelsen af teksten/teksterne inddrages analysebegreber som 'nodalpunkt', 'skræmmeargument' eller 'hjemmel', men hvis eleven skønner, at det er centralt i forhold til forståelsen af teksten og i forhold til hans/hendes egen argumentation, må der godt inddrages analytiske pointer om dele af argumentationsformen. Præsentationen og inddragelsen af tekstmaterialet må ikke udarte til en ren analyse.

Hvad er forskellen på diskussion og debat?

Diskussion:

Formålet med diskussionen er at gøre læseren klogere på opgavens problemstilling ved at undersøge forskellige synspunkter på emnet. I en diskussion skal eleven vise synspunkter for ('på den ene side') og imod ('på den anden side'). Det kan både være de synspunkter, som står i tekstmaterialet, det kan være

elevens egne synspunkter, eller det kan være mere generelle synspunkter, som eleven formulerer ud fra sin viden om emnet.

Debat:

Formålet med en debat er at overbevise modtageren. Diskussion og debat hænger naturligt sammen, fordi diskussionen er med til at vise forskellige synspunkter på emnet. I debatten skal eleven formulere sine egne synspunkter og anvende en solid og saglig argumentation for at overbevise læseren. I en debat vil der ofte blive anvendt forskellige argumentationsformer og sproglige og stilistiske virkemidler, som er med til at understøtte argumentationen og overbevise modtageren.

Det er en mulighed, men *ikke* et krav, at der først skal være en diskussionsdel og dernæst en debatterende del. Diskussions- og debatdelen kan sagtens udfoldes sideløbende.

Elevens stemme i den debatterende artikel

Det er et centralt kendetegn ved den debatterede artikel, at man som læser kan mærke, at der står et skrivende og engageret jeg bag ordene. Dette 'skriver-jeg' – eller 'elevens stemme' – kommer tydeligst til udtryk gennem *en klar positionering*, dvs. afsenderens egne holdning(er) til emnet, samt brugen af *konkrete eksempler*, der afspejler viden og indsigt. Med til eksamensopgaven hører som hovedregel eksempler. Det kan være tilstrækkeligt at bruge disse eksempler, men ofte vil det styrke argumentationen, hvis eleven anvender et eller flere supplerende eksempler.

Den sproglige indpakning er sammen med eksemplerne en central del af elevens positionering. Nogle af genrens mest udbredte greb er:

- Ordvalg og styrkemarkører, dvs. sproglige op- og nedtoninger
- Velovervejede brug af appelformerne patos, logos og etos
- Rytme og tempo, fx kortere sætninger og dermed et hurtigere tempo til at understrege en vigtig pointe
- Anaforer, triader og andre gentagelsesfigurer
- Retoriske spørgsmål
- Direkte læserhenvendelse
- Metasprog
- Litterære virkemidler, fx metaforer, sammenligninger og stærke billeder
- Tegn, fx ..., -, eller !
- Humor
- Ironi
- Gennemgående semantik, billedsprog, narrativ og/eller scenarier.

Det er imidlertid afgørende, at eleven er bevidst i sit valg af virkemidler (og ikke fx slavisk følger listen ovenfor), samt at brugen af virkemidler aldrig fjerner fokus fra indholdet. De forskellige greb må altså ikke tænkes som pynt, men som virkemidler, der styrker artiklens pointer og påstande. Hvis eleven vælger fx at bruge en anafor eller allitteration, bør det være fordi, der er en pointe, han eller hun gerne vil give særlig vægt. Lige så vigtigt er det, at sproget og virkemidlerne afstemmes efter emne og vinkel. Hvis der anlægges en stærkt kritisk vinkel på et emne eller en person, giver det fx god mening at bruge kraftige styrkemarkører og bidsk ironi. Omvendt vil onkelhumor, underfundige ordspil eller blomstrende metaforer sjældent passe særlig godt med et alvorligt emne eller en stærkt kritisk vinkel.

Den analyserende artikel

Hvad skal eleverne kunne, når de skriver en analyserende artikel?

- Lave en dybdegående analyse og fortolkning med fokus på at undersøge det, opgaven beder dem om at undersøge
- Formidle undersøgelsen af teksten klart, vinklet og sammenhængende
- Gå tæt på teksten og citere centrale passager og hæve sig over tekstnedslagene vha. relevante analysebegreber og en fortolkende udlægning. Ved analyse af filmklip anbefales det, at eleverne også underbygger med skærmbilleder, det er imidlertid ikke et krav
- Forholde sig til opgaven og teksterne på en måde, der vidner om to eller tre års danskundervisning på A-niveau.

Elevens stemme i den analyserende artikel

I den analyserende artikel er det i mindre grad end i den debatterende og den reflekterende artikel et krav, at man udfolder en tydelig personlig stemme. Det er imidlertid kendetegnende for vellykkede analyserende artikler, at man som læser sagtens kan mærke et skrivende og tænkende jeg bag analysen og teksten – også selvom der ikke gøres brug af pronomenerne 'jeg'.

Den personlige stemme kan typisk komme til udtryk i:

- Den anlagte vinkel
- Indledningen og afrundingen
- Vurderingen (hvis opgaven kræver det)
- Formidlingsmæssige greb som
 - o Retoriske spørgsmål
 - o Metasprog, der peger på læsningen som en proces, hvor tekstmaterialet gradvist bliver åbnet med eleven som en slags ordstyrer ('Her ser vi altså...', 'Det leder os frem til en central pointe...', 'Sammenligner vi dette med livssynet hos Benny Andersen, springer det især i øjnene, at...', 'Igen er det iøjnefaldende, hvordan...')
 - o Brug af kolon
 - o Vekslen mellem lange og korte sætninger, bl.a. for at betone centrale pointer.

Overordnet set har skriver-jeget dog en mere tilbagetrukket og mindre synlig plads i den analyserende artikel, og sproglige, retoriske og stilistiske virkemidler bør derfor ikke have samme vægt som i den debatterende og den reflekterende artikel, fordi de risikerer at fjerne fokus fra analyseteksten/-teksterne. Dette betyder dog *ikke*, at eleven ikke må give 'farve' til sproget vha. fx billedsprog, triader, beherskede allitterationer og anaforer.

Den reflekterende artikel

Hvad skal eleverne kunne, når de skriver en reflekterende artikel?

- Formulere abstrakte, (dansk)faglige overvejelser over emnet
- Præsentere og inddrage den tilknyttede hovedtekst
- Præsentere og inddrage konkrete eksempler, som kobles til de abstrakte overvejelser. Det tilknyttede tekstmateriale giver som udgangspunkt både et eksempel, der *skal* inddrages, og

forslag til eksempler, der *kan* inddrages, men eleverne kan også anvende selvvalgt stof fra undervisningen, egne iagttagelser, erfaringer og oplevelser, ting de har læst eller set i bøger, aviser, på nettet, i fjernsynet el.lign.

- Gå i dybden med en del af det udleverede materiale, dvs. kunne uddrage en eller flere centrale analytiske pointer, som kobles til refleksionerne over emnet
- Skrive med en personlig, faglig og formidlingsbevidst stemme
- Skrive med progression, dvs. gennem refleksionerne og bevægelsen mellem konkret og abstrakt at åbne emnet og vise, hvordan de gennem deres løbende tanke- og skriveproces bliver gradvist klogere på emnet
- Forholde sig til emnet og den faglige problemstilling på en måde, der vidner om to eller tre års danskundervisning på A-niveau.

Elevens stemme i den reflekterende artikel

I den reflekterende artikel er det afgørende, at man som læser tydeligt kan se og mærke, at der er et skrivende, engageret og nærværende jeg bag ordene. Den mest vellykkede reflekterende artikel er den, der giver læseren en oplevelse af at være helt tæt på skriver-jegets tanke- og skriveproces, så man næsten har en oplevelse af at være til stede, mens tankerækker og overvejelser (og dermed teksten) bliver til.

Den personlige stemme kommer især til udtryk gennem:

- Selvoplevede eksempler
- Velovervejet brug af personlige pronominer (især 'jeg' og 'vi')
- Sproglige og stilistiske greb, fx
 - Litterære virkemidler, fx allitterationer, metaforer, sammenligninger og personificeringer
 - Rytme og tempo, fx kortere sætninger og dermed et hurtigere tempo til at understrege en vigtig pointe
 - Tegn, fx ..., -, eller !
 - Anaforer, triader og andre gentagelsesfigurer
 - Opremsninger
 - Metasprog, herunder ord (fx 'måske') og spørgsmålstegn, som peger på, at jeget tænker og overvejer
 - Dialogskabende virkemidler som retoriske spørgsmål og direkte læserhenvendelser
 - Gennemgående billedsprog, semantik og/eller scenarier.

Skriftlig fremstilling og sproglig korrekthed: Hvordan vurderes elevernes sprog til den skriftlige prøve?

Fokus og vægtning i bedømmelsen af den skriftlige fremstilling

Et af de faglige mål i Læreplanen er, at eleverne skal **beherske skriftsprogets normer for korrekthed**. Ved den skriftlige prøve udgør den skriftlige fremstilling, herunder elevernes sprogbeherskelse, ét af de fire bedømmelseskriterier: Skriftlig fremstilling, Formidlingsbevidsthed, At besvare den stillede opgave og Relevant danskfaglig viden og metode. Et centralt parameter i vurderingen af elevernes

skriftsproglige niveau er, om mængden og arten af fejl forstyrrer forståelsen af opgavebesvarelsens indhold. Det er vigtigt, at censorerne husker, at den skriftlige fremstilling indgår i en *samlet* vurdering med en vægt på ca. 25%. Det må altså ikke i *sig selv* trække den samlede karakter ned, hvis der optræder fx kommafejl eller ord, der er delt forkert. Hvis censorerne vurderer, at sproget ligger på 4, men besvarelsen i øvrigt afspejler kvaliteter til 7 eller derover, må opgaven ikke udløse karakteren 4.

I bedømmelsen af den skriftlige fremstilling er det centralt, at censorerne viser blik for både det lokale og det globale niveau i besvarelsene. Når man læser med *et lokalt fokus*, har man blik for, om besvarelsen fungerer på ord- og sætningsniveau (grammatik, stavning, tegnsætning, syntaks). Når man læser med *et globalt fokus*, har man blik for, om besvarelsen fungerer som tekst (sproglig sammenhæng mellem sætninger (kohæsion), logisk sammenhæng mellem besvarelsens delelementer, naturlige overgange mellem afsnit (kohærens)).

Bedømmelse af sproglig korrekthed (sprogbeherskelse)

Når censorerne skal læse og bedømme besvarelsene med et *lokalt fokus* er det en god idé at operere med to sprogniveauer: Sprog på ordniveau (grammatik, stavning, idiomer) og sprog på sætningsniveau (syntaks, tegnsætningsfejl).

Typiske fejl på ordniveau er:

- Hans/sin
- Endelsesfejl, herunder r-fejl
- Stavefejl, herunder ord med lydlige ligheder (ligge/lægge, nogen/nogle, ad/af, for/får o.l.)
- Sær- og sammenskrivningsfejl
- Forkert brug af store og små bogstaver
- Idiomatiske fejl (forkert anvendelse af faste udtryk)
- Artikelfejl, dvs. genusfejl (fælleskøn/intetkøn).

Typiske fejl på sætningsniveau er:

- Syntaksfejl og ordstillingsfejl
- Ufuldstændige sætninger (manglende ord, punktum midt i en sætning, manglende punktummer og lignende tegnsætningsfejl, fx ”Han rejser hjemmefra. Hvilket betyder, at...”, ”Hun bliver beskrevet som en rose. Som betyder, at hun er smuk”, ”Da han gik ud. Stod hun tilbage”, ”Hun er alene. Samt hun er ked af det”, ”Han er alene. Altså han er ensom” og ”Hun blev ked af det, da han gik, dette kan ses...”).

Fejlhierarki

Nedenfor findes et forsøg på at hierarkisere de sproglige fejl og dermed give et konkret fingerpeg om, hvad der kendetegner skriftlig fremstilling og sprogbeherskelse på niveauerne *under middel* (00-02), *middel* (4-7) og *over middel* (10-12). Det er imidlertid vigtigt at huske, at bedømmelsen af hvert af de fire overordnede vurderingskriterier hviler på en helhedsvurdering. Ligesom der vil være mange forskellige aspekter, der spiller ind i bedømmelsen af fx danskfaglig viden og metode, er der mange elementer og nuancer i vurderingen af elevernes skriftlige fremstilling og sprogbeherskelse. Sprog er komplekst, og derfor hverken kan eller skal bedømmelsen af elevernes sprogbeherskelse instrumentaliseres.

Oversigten bør derfor ikke tænkes som en facitliste, men som et redskab, censorerne kan ty til, når de skal bestemme den enkelte elevs skriftsproglige niveau.

Gennemgående læsningsforstyrende fejl (*under middel*)

Kategorien *gennemgående læsningsforstyrrende fejl* betegner fejl af en art og mængde, der tvinger læseren til at genlæse sætninger og/eller sætte læsetempoet væsentligt ned.

Når væsentlige dele af besvarelsen er på et sprogligt niveau, der reelt gør den uforståelig, bør sprogbeherskelsen isoleret set vurderes til ikke-bestået (00).

Gennemgående læsningsforstyrrende fejl kan fx være:

- et større antal endelsesfejl (-ene/-ende, -r)
- et større antal sær- og sammenskrivningsfejl
- konsekvente vanskeligheder med hendes/sin
- konsekvente vanskeligheder med ligge/lægge
- meningsforstyrrende semantiske og idiomatiske fejl, dvs. forkert brug af ord og faste vendinger
- talrige fejl i forbindelse med stumme bogstaver (fx det stumme h ("(h)vis") eller d ("an(d)"))
- et større antal stavfejl
- et større antal meningsforstyrrende tegnsætningsfejl (fx "Jeg synes det, er svært, at sætte kommaer").

Mest graverende er:

- forkert brug af grammatisk tider, især ikke-funktionelle tempusskift (fx ulogiske og forstyrrende skift mellem nutid og datid i en redegørelse eller parafrase)
- talrige artikel-/genusfejl (en/et, den/det o.l.)
- ufuldstændige sætninger, dvs. sætninger med talrige ordstillingsfejl, manglende led, forkert placerede punktummer og/eller manglende ord
- udpræget brug af talesprog
- anakoluti (mangel på logisk sammenhæng i en sætning; sort tale).

Gennemgående ikke-læsningsforstyrrende fejl (*middel*)

Kategorien *gennemgående ikke-læsningsforstyrrende fejl* betegner fejl, der burde have været undgået, fx ved en grundigere og mere systematisk og kritisk korrekturlæsning, ordbogsopslag eller brug af skriveprogrammets medfødte kontrolsystemer. Denne type fejl lægger vi mærke til og bliver måske irriterede over, men de er ikke egentligt læsningsforstyrrende.

Gennemgående ikke-læsningsforstyrrende fejl kan fx være:

- et mindre antal endelsesfejl (-ene/-ende, -r)
- et mindre antal orddelingsfejl
- nogle vanskeligheder med hendes/sin
- nogle vanskeligheder med ligge/lægge
- iøjnefaldende, men ikke læsningsforstyrrende semantiske og idiomatiske fejl
- et mindre antal stavfejl
- et mindre antal tegnsætningsfejl
- enkelte tilfælde af ordstillingsfejl og manglende ord
- enkelte ufuldstændige sætninger.

Man kan ikke kvantificere betegnelserne 'et mindre antal' og 'nogle'. Det beror på en helhedsvurdering, men et pejlemærke er, at en *repræsentation af (mange) forskellige fejltyper* bør trække mere ned end *gentagne tilfælde af én fejltipe*.

Få eller ingen læsningsforstyrrende fejl (over middel)

Kategorien *få eller ingen læsningsforstyrrende fejl* er fejltyper, som man også vil kunne finde blandt trænede sprogbrugere.

Det kan fx være:

- ad/af
- nogen/nogle
- ikke-læsningsforstyrrende tegnsætningsfejl
- enkelte slåfejl
- enkelte ligge/lægge-svipsere
- enkelte hendes/sin-svipsere
- enkelte endelsesfejl (-ene/-ende, -r)
- enkelte orddelingsfejl
- enkelte semantiske og/eller idiomatiske fejl, dvs. forkert brug af faste vendinger (fx 'stille spørgsmålstegn ved').

Eksempler på skriftlig fremstilling svarende til under middel, middel og over middel

Nedenfor følger eksempler på skriftsprog, der illustrerer forskellen på en sprogbeherskelse *under middel* (00 og 02), *middel* (4 og 7) og *over middel* (10 og 12). Fokus i vurderingen ligger udelukkende på den skriftlige fremstilling og graden af sprogbeherskelse, og bedømmelserne afspejler altså ikke de tre øvrige vurderingskriterier i eksemplerne.

Eksempler på skriftlig fremstilling vurderet til 00 og 02

Hvad kendetegner typisk skriftlig fremstilling til 00-02?

- 00-02 = Adskillige fejl (uacceptabelt – langt under middel)
- Store mangler i sprogbeherskelsen
- Væsentlige dele af stilen er reelt uforståelige eller kræver genlæsning
- Gennemgående fejlmønstre, der forstyrrer helhedsindtrykket og går ud over læsningen og forståelsen
- Stor mangel på sammenhæng (kohæsion) og manglende variation i ordvalg og sætningsopbygning
- Talrige syntaksfejl og ufuldstændige sætninger.

Eksempel på skriftlig fremstilling til 00

I forbindelse med Skouboes søgen efter deltager, følger dr hende. I første afsnit blev der adresseret kritikken Skouboe har fået af næstformanden for sammenslutning af unge med handicap, Frederik Walter Olsen, han mener at Skouboes Skønhedskonkurrence kan sende mange forkerte signaler, bl.a. at de andre "spasser" der så ikke er med i showet, er grimme. I afsnittet skulle hun læse kommentaren op, men for hende så var "det er så komisk jeg gider ikke engang at læse det". Hun har en meget affejende attitude. Hun er let frastødende, og ergo svært, at vise

hende opbakning til sit arbejde, med at gøre bugt med negative diskurser af minoriteter. Hun fastholder der er ikke legitim begrundelse for at mindretal grupper protest mod bestemte betegnelser, og derfor kan de "normale" være lige så affejende.

Begrundelse for 00

Sproget er så fejlbehæftet, usikkert og uklart, at der ikke bør være tvivl om, at den skriftlige fremstilling isoleret set skal vurderes til 00

Stor grammatisk usikkerhed

Stor syntaktisk usikkerhed og forstyrrende ordstillingsfejl

For lange, ukoncentrerede og syntaktisk usikre sætninger. Den afsluttende sætning er reelt uforståelig

For lidt sammenhæng mellem de enkelte sætninger (kohæsion), sproget er opremsende og stift

Usikker og stedvis ukorrekt brug af begreber og faste vendinger

Der optræder mange meningsforstyrrende fejl, bl.a.:

- Komma- og punktumfejl
- Manglende ord
- Forkerte endelser
- Forkert brug af store og små bogstaver
- Særskrivningsfejl

Eksempel på skriftlig fremstilling til 02

I eksemplet nedenfor er der foretaget en række ændringer (se understregninger) – ellers er teksten uændret. Disse ændringer betyder, at:

- der ikke springes ulogisk mellem tiderne
- sætningsstrukturen bliver strammet så tilpas meget op, at indholdet er nogenlunde forståeligt (ved hjælp af et ekstra punktum, ved tilføjelsen af et manglende ord og ved en grammatisk justering af slutsætningen).

Eleven viser nu et så tilpas sikkert greb om de grammatiske tider og sætningskonstruktionerne (syntaks, ordstilling), at sprogbeherskelsen isoleret set bør vurderes til netop bestået (02).

I forbindelse med Skouboes søgen efter deltager, følger DR hende. I første afsnit bliver der adresseret kritikken Skouboe har fået af næstformanden for sammenslutning af unge med handicap, Frederik Walter Olsen. Han mener at Skouboes skønhedskonkurrence kan sende mange forkerte signaler, bl.a. at de andre "spasser" der så ikke er med i showet, er grimme. I afsnittet skal hun læse kommentaren op, men for hende så var "det er så komisk jeg gider ikke engang at læse det". Hun har en meget affejende attitude. Hun er let frastødende, og ergo er det svært, at vise hende opbakning til sit arbejde, med at gøre bugt med negative diskurser af minoriteter. Hun fastholder at der ikke er

legitim begrundelse for at mindretal grupper protesterer mod bestemte betegnelser, og derfor kan de "normale" være lige så affejende.

Eksempler på skriftlig fremstilling vurderet til 4 og 7

Hvad kendetegner typisk skriftlig fremstilling til 4-7?

- 4-7 = En del fejl (lidt under middel – middel)
- Væsentlige eller en del mangler i sprogbeherskelsen
- Indholdet er forståeligt og læseligt, men helhedsindtrykket forstyrres eller er i fare for at blive forstyrret af mængden af fejl
- Overvejende sammenhængende sprog i forhold til ordvalg og sætningsopbygning
- Enkelte ikke-betydningsbærende syntaksfejl og ufuldstændige sætninger.

Eksempel på skriftlig fremstilling svarende til 4

I forbindelse med Mille Skouboes søgen efter deltager, følger DR hende. I første afsnit bliver der adresseret kritikken Skouboe har fået af bl.a. næstformanden for sammenslutningen af unge med handicap, Frederik Walter Olsen. Olsen mener at Skouboes skønhedskonkurrence kan sende mange forkerte signaler, bl.a. at de andre "spassere" der så ikke er med i showet, er grimme. I afsnittet skal hun læse den kritisk kommentar op, men for hende så var "det er så komisk jeg gider ikke engang at læse det". Problemet her er hendes meget affejende attitude. Det er let frastødende, og ergo svært at vise hende opbakning til hendes arbejde med at gøre bugt med negative diskurser af minoriteter. Hun fastholder den opfattelse at der er ikke en legitim begrundelse for mindretalsgruppers protester mod bestemte betegnelser, og derfor kan de "normale" være lige så affejende.

Begrundelse for 4

Enkelte endelsesfejl, der vidner om en vis grammatisk usikkerhed

Enkelte idiomatiske fejl

Ordstillingsfejl og en vis syntaktisk usikkerhed, som forstyrrer læsningen, bl.a. i forbindelse med citatet

Eksempel på skriftlig fremstilling svarende til 7

I eksemplet nedenfor er der foretaget fem ændringer (se understregninger) – ellers er teksten uændret. Med disse ændringer viser eleven nu et så tilpas sikkert greb om sætningskonstruktionerne (syntaks, ordstilling), at sprogbeherskelsen isoleret set bør vurderes til 7.

I forbindelse med Mille Skouboes søgen efter deltagere, følger DR hende. I første afsnit adresseres den kritik Skouboe har fået af bl.a. næstformanden for sammenslutningen af unge med handicap, Frederik Walter Olsen. Olsen mener at Skouboes skønhedskonkurrence kan sende mange forkerte signaler, bl.a. at de andre "spassere" der så ikke er med i showet, er grimme. I afsnittet skal hun

læse den kritisk kommentar op, men for hende så var det ”så komisk jeg gider ikke engang at læse det”. Problemet her er hendes meget affejende attitude. Det er let frastødende, og ergo svært at vise hende opbakning til hendes arbejde med at gøre bugt med de negative diskurser der bliver brugt om minoriteter. Hun fastholder den opfattelse at der ikke er en legitim begrundelse for mindretalsgruppers protester mod bestemte betegnelser, og derfor kan de ”normale” være lige så affejende.

Eksempler på skriftlig fremstilling vurderet til 10 og 12

Hvad kendetegner typisk skriftlig fremstilling til 10-12?

- 10-12 = Få eller ingen fejl (over middel – fremragende)
- Ingen eller kun få mindre væsentlige mangler i sprogbeherskelsen
- Enkelte ikke-betydningsbærende fejl
- Varieret og sammenhængende sprog
- Sikker syntaks og ingen eller meget få ufuldstændige sætninger.

Eksempel på skriftlig fremstilling til 10

I forbindelse med Skouboes søgen efter deltagere, har DR fulgt hende. I dokumentar seriens første afsnit bliver Skouboe præsenteret for noget af den kritik hun har fået. En af dem, der har udtrykt sig kritisk, er næstformanden for S sammenslutningen af unge med handicap, Frederik Walter Olsen. Olsen har i et opslag på Facebook udtrykt bekymring for, om Skouboes skønhedskonkurrence kan sende forkerte signaler, bl.a. at andre spastiske handicappede, der ikke deltager i showet, er grimme. I afsnittet bliver hun bedt om at læse Olsens kommentar op, men hun finder, at den ”er så komisk”, at hun ikke engang gider at læse det. Hun har en meget affejende attitude, som får hende til at virke let frastødende, så det kan være svært at finde opbakning til hendes arbejde med at gøre op med de negative diskurser, der bliver brugt om minoriteter. Hun fastholder den opfattelse at der ikke er en legitim begrundelse for at mindretalsgrupper protesterer mod bestemte betegnelser.

Begrundelse for 10

Grammatisk, syntaktisk og ortografisk sikker

Varieret og bredt ordvalg

Der optræder kun få fejl, og de er ikke meningsforstyrrende:

- Kommafejl
- En enkelt artikelfejl
- En enkelt særskrivningsfejl
- En enkelt endelsesfejl

Teksten har i al væsentligt god rytme og flow, men enkelte af sætningerne bliver lidt (for) lange

Et par af sætningerne kunne have været bundet mere naturligt sammen, og sætningernes begyndelsesord kunne have været varieret for at undgå den stedvis lidt opremsende stil

Eksempel på skriftlig fremstilling svarende til 12

I eksemplet nedenfor er der foretaget nogle små justeringer (se understregninger) – ellers er teksten uændret. Selvom sproget ikke er helt fejlfrit, viser eleven med disse ændringer nu en så sikker forståelse for grammatik, variation og sammenhæng mellem sætningerne (kohæsion), at sprogbeherskelsen isoleret set bør vurderes til 12.

I forbindelse med Skouboes søgen efter deltagere, har DR fulgt hende. I dokumentarseriens første afsnit bliver Skouboe præsenteret for noget af den kritik hun har fået. En af dem, der har udtrykt sig kritisk, er næstformanden for Sammenslutningen af unge med handicap, Frederik Walter Olsen. Olsen har i et opslag på Facebook udtrykt bekymring for, om Skouboes skønhedskonkurrence kan sende forkerte signaler, bl.a. at andre spastiske handicappede, der ikke deltager i showet, er grimme. I afsnittet bliver hun bedt om at læse Olsens kommentar op, men hun finder, at den ”er så komisk”, at hun ikke engang gider at læse den. Problemet her er hendes meget affejende attitude. Den får hende til at virke let frastødende, og det kan derfor være svært at finde opbakning til hendes arbejde med at gøre op med de negative diskurser, der bliver brugt om minoriteter. Hun fastholder jo netop den opfattelse, at der ikke er en legitim begrundelse for, at mindretalsgrupper protesterer mod bestemte betegnelser.

Bedømmelseskema

Skole-/holdidentitet:

Elevnummer:

Opgavenummer:

Skriftlig fremstilling	Formidlingsbevidsthed	At besvare den stillede opgave	Relevant danskfaglig viden og metode
Karakter:			
<p>Ved vurderingen af den skriftlige fremstilling lægges der vægt på: beherskelse af normerne for sproglig korrekthed, dvs. grammatik, retskrivning, tegnsætning, kohæsion (indholdsmæssig sammenhæng i teksten) og kohærens (sproglig sammenhæng i teksten).</p>	<p>Ved vurderingen af formidlingsbevidsthed lægges der vægt på: at eksaminanden gennem sprog og opbygning viser forståelse for genren og den intenderede modtager.</p>	<p>Ved vurderingen af elevens evne til at besvare den stillede opgave lægges der vægt på: at eksaminanden besvarer opgaven fyldestgørende, men ikke udtømmende.</p>	<p>Ved vurderingen af relevant danskfaglig viden og metode lægges der vægt på: relevant viden om det emne, den valgte opgave omhandler, samt anvendelse af relevant metode, dvs. evnen til at kunne lægge en klar vinkel på undersøgelsen og foretage en systematisk og fagligt funderet undersøgelse.</p>

Vejledende karakterbeskrivelser for de fire vurderingskriterier

De fire kriterier er sideordnede og skal dermed hver have en vægt på ca. 25% i den samlede bedømmelse. Man skal imidlertid – både som censor og som underviser – være opmærksom på, at grænserne mellem kriterierne i flere tilfælde kan være flydende. Fx vil et næsten uforståeligt sprog typisk både påvirke bedømmelsen af *skriftlig fremstilling* og af *formidlingsbevidsthed*, ligesom eksempelvis en meget stil- og skridsikker formidling af synspunkter og argumenter i en debatterende artikel både vil være udtryk for god genre- og formidlingsbevidsthed (*genre og formidling*) og stærk faglighed (*relevant danskfaglig viden og metode*).

	Skriftlig fremstilling
Uacceptabel – langt under middel	<p>Adskillige fejl</p> <p>Store mangler i sprogbeherskelsen</p> <p>Væsentlige dele af besvarelsen er reelt uforståelige eller kræver genlæsning</p> <p>Gennemgående fejlmønstre, der forstyrrer helhedsindtrykket og går ud over forståelsen</p> <p>Stor mangel på sammenhæng (kohæsion) og manglende variation i ordvalg og sætningsopbygning</p> <p>Talrige syntaksfejl og ufuldstændige sætninger</p>
Lidt under middel – middel	<p>En del fejl</p> <p>En del mangler i sprogbeherskelsen</p> <p>Indholdet er i alt væsentligt forståeligt</p> <p>Overvejende sammenhængende og i nogen grad varieret sprog i forhold til ordvalg og sætningsopbygning</p> <p>Enkelte ikke-betydningsbærende syntaksfejl og ufuldstændige sætninger</p>
Over middel – fremragende	<p>Ingen eller få ikke-betydningsbærende fejl</p> <p>Ingen eller kun få mindre væsentlige mangler i sprogbeherskelsen</p> <p>Variert og sammenhængende sprog</p> <p>Sikker syntaks og ingen eller meget få ufuldstændige sætninger</p>

	Formidlingsbevidsthed
Uacceptabelt – langt under middel	<p>Misforståelse af genren og af formålet med at skrive i den valgte genre</p> <p>Manglende evne til at tilpasse sproget efter genre, skrivehandlinger, emne, materiale og modtager</p> <p>Manglende evne til at strukturere besvarelsen (disposition, overgange og sammenhæng mellem de enkelte afsnit, fokuseret indledning og afslutning)</p> <p>Gentagne tilfælde af indforstået formidling af fx emnet og/eller tekstmaterialet</p>
Lidt under middel – middel	<p>Overvejende sikker forståelse af genren og af formålet med at skrive i den valgte genre</p> <p>Overvejende sikker tilpasning af sproget efter genre, skrivehandlinger, emne, materiale og modtager</p> <p>Overvejende sikkert struktureret besvarelse (disposition, overgange og sammenhæng mellem de enkelte afsnit, fokuseret indledning og afslutning)</p> <p>Enkeltstående tilfælde af indforstået formidling af emnet og/eller tekstmaterialet</p>
Over middel – fremragende	<p>Sikker forståelse af genren og af formålet med at skrive i den valgte genre</p> <p>Sikker tilpasning af sproget efter genren, emnet, materialet og modtageren</p> <p>Sikkert struktureret besvarelse (disposition, overgange og sammenhæng mellem de enkelte afsnit, fokuseret indledning og afslutning)</p> <p>Ingen eller kun ubetydelige tilfælde af indforstået formidling af emnet og/eller tekstmaterialet</p>

	At besvare den stillede opgave
Uacceptabelt – langt under middel	<p>Opgaven eller væsentlige dele af den er misforstået</p> <p>Opgaven eller væsentlige dele af den er ikke besvaret</p> <p>Stor skævhed i vægten mellem besvarelsens delelementer, fx for kort eller for lang indledning, for kort eller for lang perspektivering (analyserende artikel), for kortfattet eller for fyldig inddragelse af tekstmaterialet (debatterende og reflekterende artikel), for få eller for mange eksempler (debatterende og reflekterende artikel)</p>
Lidt under middel – middel	<p>Opgaven er i alt væsentligt besvaret</p> <p>Dele af opgaven kan være delvist misforstået, men uden at det har større indflydelse på den samlede besvarelse</p> <p>En vis skævhed i vægten mellem besvarelsens delelementer, fx for kort eller for lang indledning, for kort eller for lang perspektivering (analyserende artikel), for kortfattet eller for fyldig inddragelse af tekstmaterialet (debatterende og reflekterende artikel), for få eller for mange eksempler (debatterende og reflekterende artikel)</p>
Over middel – fremragende	<p>Opgaven er besvaret fyldestgørende</p> <p>Der er balance og naturlig vægt mellem opgavens forskellige delelementer</p>

	Relevant danskfaglig viden og metode
Uacceptabelt – langt under middel	<p>Stærkt mangelfuld evne til at slå ned på det centrale indhold i tekstmaterialet og trække det frem</p> <p>Gennemgående misforståelse af tekstmaterialet</p> <p>Ingen eller kun begrænset anvendelse af relevant danskfaglig viden, begreber og perspektiver</p> <p>Forkert anvendelse af danskfaglig viden og begreber</p> <p>Ingen eller stærkt mangelfuld bevægelse mellem konkret og abstrakt (nedslag og iagttagelse (konkret) -> udlægning, positionering, faglig refleksion (abstrakt))</p>
Lidt under middel – middel	<p>Nogenlunde sikkerhed i at slå ned på det centrale indhold i tekstmaterialet og trække det frem</p> <p>Overvejende sikker forståelse af tekstmaterialet</p> <p>Nogen, men ikke fyldestgørende anvendelse af relevant danskfaglig viden, begreber og perspektiver</p> <p>Nogenlunde korrekt anvendelse af danskfaglig viden og begreber</p> <p>I nogen grad bevægelse mellem konkret og abstrakt (nedslag og iagttagelse (konkret) -> udlægning, positionering, faglig refleksion (abstrakt))</p>
Over middel – fremragende	<p>Sikre nedslag på det centrale indhold i tekstmaterialet</p> <p>Sikker forståelse af tekstmaterialet</p> <p>Fyldestgørende anvendelse af relevant danskfaglig viden, begreber og perspektiver</p> <p>Korrekt anvendelse af danskfaglig viden og begreber</p> <p>Sikker og konsekvent bevægelse mellem konkret og abstrakt (nedslag og iagttagelse (konkret) -> udlægning, positionering, faglig refleksion (abstrakt))</p> <p>Specifikke supplerende fokuspunkter til de enkelte genrer: Se nedenfor!</p>

	Relevant danskfaglig viden og metode
	<p>Specifikke fokuspunkter til den analyserende artikel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er teksten forstået (<i>hvad?</i>) • Kan eleven finde og udlægge de tekstpassager, der er relevante for undersøgelsens fokus/emne? (<i>hvordan? hvorfor?</i>) • Bruger eleven danskfaglig viden og danskfaglige redskaber til at undersøge analyse materialet og emnet, herunder at foretage perspektivering og/eller vurdering? <p>Specifikke fokuspunkter til den debatterende artikel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan eleven i sin diskussion vise, at man kan indtage forskellige (faglige) positioner i forhold til emnet? • Kan eleven formulere synspunkter og indtage en position (fx vha. styrkemarkører og sproglige og stilistiske greb)? • Kan eleven argumentere for sine synspunkter (fx vha. Toulmin) <p>Specifikke fokuspunkter til den reflekterende artikel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan eleven lægge et (dansk)fagligt og/eller analytisk blik på eksemplerne og emnet? • Kan eleven inddrage faglig viden i sine refleksioner?